

PATRISTICA

PATRISTICS

Omilia Sfântului Ioan Gură de Aur *Despre reprimirea lui Severian (De recipiendo Severiano – CPG 4395)*

Asist. Dr. Dragoș Boicu¹

I

Abstract:

The homily *De recipiendo Severiano* (CPG 4395) is one of the chrysostomic sermons with an undeniable authenticity that gives us an insight of his conflict with Severian, bishop of Gabala. Under the pretext of proclaiming the peace John Chrysostom actually warns his community about the schemes of Severian and builds a new demonstration of strenght in order to prevent further attacks from Severian's sustainers.

Keywords:

St. John Chrysostom, Severian of Gabala, *De recipiendo Severiano*, Constantinople, homiletics

I

Așa cum precizasem în materialul anterior² între textele al căror autor este indubitabil Sfântul Ioan Gură de Aur există o serie de omilii care se disting atât prin stil, dar mai ales prin tematica, respectiv prilejul rostirii lor. Astfel, mărturiile interne (stilul, teme recurente) sunt confirmate de referințe precise la anumite evenimente

¹ Dragoș Boicu, Asistent la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. dragosbcu@yahoo.com

² Asist. Dr. Dragoș Boicu, „Sf. Ioan Hrisostom, Cu privire la întoarcerea din Asia / De regressu (CPG 4394)”, în: *RT* nr. 1/2019, p. 240-259.

din biografia autorului. Între aceste lucrări un loc special îl ocupă cuvântările *De regressu* (CPG 4394) și *De recipiendo Severiano* (CPG 4395), care alături de omilia lui Severian de Gabala, *De pace* (CPG 4214), au alcătuit un grupaj aparte, cunoscut multă vreme doar prin intermediul traducerilor latine. Reiau observația ilustrului călugăr Bernard de Montfaucon († 1741), care arăta la începutul secolului al XVIII-lea că: „nu deținem aceste opere decât în latină; textele grecești fie s-au pierdut de-a dreptul, fie sunt încă ascunse pe undeva. Dar sunt autentice, ordinea chestiunilor și evenimentelor [pe care le abordează] este așezată (corespunzător) și o indică stilul însuși”³. Ulterior au fost descoperite variantele grecești ale două dintre textele respective și avem toate motivele să credem că și ultima piesă omiletică (*De recipiendo Severiano*) din acest grupaj de texte, despre care se credea până la jumătatea secolului al XIX-lea că au supraviețuit doar în latină, este și ea autentică, chiar dacă reprezintă doar o formă abreviată, cum a fost și cazul omiliei severiene *De pace*.

Context

Și această omilie face trimitere la un eveniment istoric concret din viața Sfântului Ioan Gură de Aur: reconcilierea cu episcopul Severian de Gabala. Situația este destul de bine cunoscută prin intermediul *Istoriilor bisericești* redactate de către Socrates Scolasticul (VI, 11) și Sozomen (VIII, 10), care prezintă episodul respectiv cu detășare sau chiar cu antipatie pentru Hrisostom.

Întorcându-se din călătoria sa în Asia, Sfântul Ioan a găsit Biserica din Constantinopol aparent liniștită, dar măcinată de conflictul mocnit dintre diaconul Sarapion și episcopul Severian. În mod natural Gură de Aur s-a poziționat de partea diaconului său care îl informase cu privire la succesul și ascensiunea lui Severian. Acesta, în decursul a trei sau patru luni a reușit să se bucure de o deosebită popularitate în rândul principalelor grupuri influente de la curte.

Finele aporopouri făcute în omilia hrisostomică *De regressu* au fost ignorate de episcopul Gabalei care s-a simțit foarte sigur pe susținerea împărătesei Eudoxia și a curtenilor influenți și a ales să-l sfideze pe Sfântul Ioan, care, neinspirat și el, a dat o

³ *Tou en hagiois patrōs hēmōn Iōānnoū toū Chrysostōmou Archiep Kōnstantinoū-poleōs tā Ehyriskόμενα pânta = Sancti patris nostri Joannis Chrysostomi Archiepiscopi Constantinopolitani opera omnia quae extant : vel quae ejus nomine circumferuntur, ad mss. codices ... necnon ad savilianam frontonianam editiones castigata, innumeris aucta: nova interpretatione ... praefationibus, monitis, notis, variis lectionibus ... / et copiosissimus indicibus locopletata, opera & studio d. Bernardi de Montfaucon, vol. III, Paris, 1837: „Haec opuscula Latine tantum habemus, Graeca enim vel prorsus amissa sunt, vel latent alicubi. Germana autem esse, tum rerum negotiorumque de quibus agitur series, tum stylus ipse suadet”.*

prea mare atenție replicii cu care acidul Severian ar fi răspuns gestului indolent al diaconului Sarapion:

„Cândva, fiind de față Severian, (Sarapion) nu i-a dat cinstea cuvenită, ci stătea jos, arătând că puțin îi pasă de prezența lui. Severian nu a suportat acest dispreț al lui Sarapion și a zis cu voce tare față de cei prezenți: «Dacă Sarapion va muri creștin, (atunci) Hristos nu S-a întrupat». Sarapion, profitând de această ocazie, l-a acuzat fățiș (pe Severian) că este dușmanul lui Ioan. Omițând mențiunea «Dacă Sarapion va muri creștin» a zis că Severian a afirmat doar că «Hristos nu S-a întrupat»⁴. Și a adus mulțime de martori (care să confirme) că (Severian) a spus aceasta. Iar Ioan l-a alungat fără întârziere pe acela (Severian) din oraș»⁵.

Cel mai probabil acest moment poate fi datat în vara anului 402 sau cel târziu la începutul toamnei a aceluiași an.

Atât Socrates, cât și Sozomen urmăresc modul în care a fost distorsionat episodul de anturajul Sfântului Ioan și reacția deloc ezitantă care a condus la izgonirea lui Severian din Constantinopol.

Deși era conștient că elitele capitalei pe care le antagonizase ori neglijase s-au orientat către episcopul Gabalei, totuși, așa cum o indica entuziasmul din omilia *De regressu*, Sfântul Ioan simte că masele credincioșilor simpli i-au rămas pe mai departe fidele, acordându-i o foarte importantă susținere populară. Mizând pe acest sprijin moral și forță greu de ignorat de către puternicii zilei, Sfântul Ioan își permite să-l alunge pe Severian care părăsește capitala și se oprește la Calcedon așteptând evoluția situației. Este discutabil dacă izgonirea a însemnat și excomunicarea, respectiv condamnarea ca eretic în baza afirmației impioase adresate lui Sarapion.

Socrates și Sozomen relatează că împărăteasa Eudoxia a intervenit prompt muștrându-l pe Sfântul Ioan și rechemându-l în Constantinopol pe Severian, care a revenit de îndată. Totuși, episcopul Gabalei se afla într-o situație canonică delicată, fiind poate chiar excomunicat, ceea ce teoretic îl împiedica să-și exercite prerogativele sacerdotale. În mod cert avea nevoie de binecuvântarea arhierelui capitalei pentru a-și mai desfășura misiunea în Constantinopol.

Dar se pare că activitatea lui Severian rămâne destul de intensă și după revenirea Sfântului Ioan în capitală și potrivit cercetărilor recente ale lui Richard Bishop⁶, în

⁴ Sozomen lasă totuși să se înțeleagă că Sfântul Ioan era la curent cu toată afirmația și a sancționat caracterul malițios al replicii și nu impietatea așa-zisei „erezii”.

⁵ Socrates, *Historia Ecclesiastica*, VI, 11, PG 67, 700.

⁶ Richard Bishop, „Traces of a Contretemps in Severian of Gabala's Ascension Sermons”, în: Peter Van Deun and Josien Segers (eds.), *John Chrysostom and Severian of Gabala: Homilists, Exegetes and Theologians* (Orientalia Lovaniensia Analecta), Peeters, Leuven, 2019, p. 39-63.

primăvara anului 402, cu ocazia praznicului Înălțării Domnului (15 mai), episcopul Gabalei a rostit două omilii: una în biserica Învierii (Anastasia) – *In ascensionem domini* (CPG 5028/4236a.7) – și cealaltă – *In ascensionem et in principium Actorum* (CPG 4187) – în biserica din „suburbia Elaia” [ἐν προαστείῳ τῆς Κωνσταντινῶν πόλεως, ὃ ἐπωνύμιον Ἐλαία]⁷, situată dincolo de Cornul de Aur, pe un deal deasupra suburbiei Sykai, adică foarte aproape de locul pe care se află astăzi Turnul Galata⁸, unde se constituise o leprozerie⁹ după întemeierea Constantinopolului. Cel mai probabil Severian și-a creat un auditoriu constant care îl frecventa și după întoarcerea Sfântului Ioan, urmându-l în locații diferite unde episcopul Gabalei continua să predice pentru susținătorii săi, poate chiar în prezența unor membri ai familiei imperiale¹⁰.

Contribuția lui Richard Bishop se dovedește cu atât mai importantă cu cât își propune să evidențieze urmele unei disensiuni pe baza materialului omiletic severian, și o primă observație este tentativa lui Severian de a se alătura adevăraților sacerdoți cum ar fi episcopul nicean Pavel al Constantinopolului (†350), „care nu a lingușit, ci a învățat în adevăr. Și a suferit pentru el, a fost izgonit pentru el și a fost încununat pentru el”¹¹. Dincolo de ironia că Severian face apel la autoritatea unui episcop depus în repetate rânduri, exilat și ucis în cele din urmă la Cucuz, unde era surghiunit, acest pasaj ar putea constitui într-o interpretare forțată o dovadă că Severian fusese deja izgonit din Constantinopol după revenirea Sfântului Ioan și între timp fusese rechemat de către împărăteasa Eudoxia. Richard Bishop se poziționează ceva mai prudent pe marginea acestei cronologii invocând drept argument însăși rostirea celor două omilii cu ocazia praznicului Înălțării, când conflictul dintre susținătorii lui Severian și ai lui Hrisostom începuse să se întetească, dar nu încă nu se manifestase deschis într-o sciziune ireparabilă¹².

⁷ Socrates, *Histotria Ecclesiastica*, VII, 26, PG 67, 800.

⁸ Albrecht Berger, „The Cult of the Maccabees in the Eastern Orthodox Church”, în Signori, Gabriela (ed.), *Dying for the faith, killing for the faith: Old Testament faith-warriors (1 and 2 Maccabees) in historical perspective*, Brill, Leiden, 2016, p. 108.

⁹ John W. Nesbitt, „The Orphanotrophos: Some Observations on the History of the Office in Light of Seals”, în: Jean-Claude Cheynet, Claudia Sode (ed.), *Studies in Byzantine Sigillography*, Vol. 8, De Gruyter, München/Leipzig, 2003, p. 52.

¹⁰ Richard Bishop, art. cit., p. 47.

¹¹ Severian, *In ascensionem domini* (CPG 5028/4236a.7), în: E.S. Chatzoglou-Balta, „Λόγοι στὴν ἑορτὴ τῆς Αναλήψεως τοῦ Κυρίου ἀποδιδόμενοι στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο. Προλεγόμενα σὲ μιὰ κριτικὴ ἔκδοση”, în: *Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν* 53 (2009), p. 342.

¹² Mulțumesc și pe această cale domnului Richard Bishop pentru amabilitatea cu care a dezvoltat și mi-a clarificat câteva intuiții pe marginea acestui subiect.

Asocierea cu ierarhul martir nu este deloc întâmplătoare, ci are menirea de a-i consolida statutul de campion al comunității ortodoxe din Constantinopol, înscriindu-se astfel în tradiția ortodoxă emergentă. În același timp se prezintă ca un destoinic apărător al intereselor bisericii Anastasia¹³, făcând să planeze suspiciuni asupra atașamentului Sfântului Ioan față de Ortodoxie¹⁴. Mai mult decât atât Severian refuză să-l identifice pe Hrisostom ca „părintele nostru comun” și relativizează ierarhia eclezială, subliniind că păstorii și credincioșii deopotrivă sunt îndrumați de către Păstorul cel Bun din ceruri¹⁵. Deși sugerează o atmosferă de rivalitate între predicatorii de atunci din Constantinopol, totuși Severian de Gabala neagă că această separare a ajuns pe punctul de a deveni o schismă, dar dacă s-ar produce vreuna în cele din urmă, ar surveni pe fondul unor suspiciuni neîtemeiate în privința sa¹⁶.

Ținând cont de preocuparea lui Severian de a-și consolida poziția devine lesne că animozitatea dintre episcopul Gabalei și Gură de Aur a crescut și mai mult. Din nou a fost nevoie de intervenția augustei pentru a reface comuniunea dintre cei doi episcopi, iar Severian depindea de validarea Sfântului Ioan. Dar

„În ciuda multelor rugăminți, Ioan a refuzat întâlnirea cu acesta (Severian). Până când împărăteasa l-a așezat pe fiul ei Teodosie pe genunchii (lui Ioan) în biserica dedicată Apostolilor, insistând și mult jurându-se, doar să se alăture cu prietenie lui Severian”¹⁷.

„Însă Ioan a evitat prietenia cu acela și nu s-a lăsat înduplecat de îndemmurile nimănu, până când împărăteasa Eudoxia l-a pus în biserica dedicată Apostolilor pe genunchii lui Ioan pe fiul (ei) Teodosie, care era pe atunci copil și acum conduce în chip fericit imperiul, și jurându-se cu multe făgăduințe, doar să-l convingă să-l primească pe Severian cu prietenie. În acest mod nu s-au împăcat decât de fațadă și nimeni nu a dat curs (acestei) dispoziții înșelătoare, rămânând vigilenți unul față de celălalt”¹⁸.

Pentru a consfiți actul formal al reluării comuniunii, cei doi episcopi s-au prezentat în fața comunității, unde Sfântul Ioan a rostit această cuvântare despre reprimirea lui Severian, iar a doua zi episcopul Gabalei a găsit de cuviință să dezvolte tema păcii într-o altă iscusită omilie.

¹³ Biserica Anastasia a fost clădită cel mai probabil în preajma palatului lui Ausonius și al Teodorei, verișoara Sfântului Grigorie Teologul, în care a funcționat capela Învierii începând cu anul 379.

¹⁴ Richard Bishop, art. cit., p. 43-47.

¹⁵ *Ibidem*, p. 48-50.

¹⁶ *Ibidem*, p. 58-59.

¹⁷ Sozomen, *Historia Ecclesiastica*, VIII, 10, PG 67, 1544.

¹⁸ Socrates, *Historia Ecclesiastica*, VI, 11, PG 67, 700.

Text

Cuvântarea „Despre primirea lui Severian” este cunoscută exclusiv prin intermediul unei tradiții manuscrise latine destul de incerte. Totuși, subiectul abordat indică dincolo de orice dubiu că avem de-a face cu o cuvântare autentică rostită într-un moment condiționat nu de vreun prilej liturgic, ci de un episod anume din activitatea Sfântului Ioan.

Dimensiunile reduse ne fac să presupunem că avem de-a face mai degrabă cu un rezumat care are uneori aspectul unei glose foarte latine în fond și formă, ca și cuvântarea *De regressu*¹⁹, sau, în cel mai bun caz, reprezintă o versiune trunchiată²⁰. Important pentru noi este faptul că reține cele mai importante idei ale textului hrisostomic.

În ceea ce privește conținutul se pot distinge câteva teme și motive mai importante. Între acestea amintim relația strânsă dintre cap și trup, lider și comunitate, părinte și copii, legătură ce subzistă prin coordonare și, mai ales, prin subordonare. Astfel pregătește terenul pentru îndemnul părintesc care trebuie primit cu ascultarea cuvenită și îndeplinit ca atare. O altă fațetă a acestei relații este datoria păstoriților față de episcopul lor de a-l proteja prin iubire și devotament. De această dată misiunea ierarhului este de a aduce împăcare și de a vesti pacea, darul divin, acordat oamenilor prin lucrarea răscumpărătoare a Mântuitorului.

Subtext

În forma păstrată omilia se dovedește o nouă demonstrație de forță și o eficientă consolidare a propriei autorități într-un moment delicat. Este un apel la fidelitatea păstoriților și, sub pretextul îndemnului la pace, le aduce în atenție conflictul iscat în Biserică. Astfel cere supunerea auditoriului de care este legat „organic”, precum capul de trunchi sau tatăl de fii și, prin urmare, oricine ar încerca să intervină între episcop și comunitatea sa săvârșește un act nefiresc și vătămător. Apelul la aceste imagini indică faptul că Ioan Hrisostom creează voluntar o dispoziție defavorabilă lui Severian, iar prin metafore și analogii operează la nivelul cunoașterii intuitive a ascultătorilor care pot recunoaște în episcopul Gabalei intrusul care perturbă relațiile firești din cadrul comunității. Pe de altă parte, referința constantă la o legătură firească și constitutivă trimite și la loialitatea credincioșilor față de propriul lor grup²¹.

¹⁹ *Ibidem*, p. 113.

²⁰ Wendy Mayer, „Severian and John on authority: Exploring the agency of their preaching in the Johannite schism”, în: Peter Van Deun and Josien Segers (ed.), *John Chrysostom and Severian of Gabala: Homilists, Exegetes and Theologians* (Orientalia Lovaniensia Analecta), Peeters, Leuven, în curs de apariție, p. 4.

²¹ *Ibidem*, p. 9.

Vorbind despre pace, Sfântul Ioan face tot posibilul pentru a-și consolida propria poziție și autoritate față de Severian, în favoarea căruia ar părea că mijloacele acum²². Fără să își revendice explicit autoritatea, Gură de Aur imprimă abil în conștiința ascultătorilor ideea că el este singurul care poate realiza această împăcare în virtutea puterii spirituale pe care o posedă ca tată responsabil față de fiii săi duhovnicești. Însăși invocarea păcii o face în mod autoritar. Se cuvine a vorbi despre pace și a o proclama în Biserică, ceea ce trimite subtil la îndemnul liturgic al episcopului, dar în același timp își consolidează poziția pentru că acordarea păcii rămâne totuși prerogativa protosului.

Simulând calmarea maselor, tonul omiliei pare să instige mai degrabă la marginalizarea lui Severian care a încercat să se interpună între episcopul legitim și păstoriții săi.

Din desfășurarea ideilor reiese că oratorul răspunde la reacțiile auditoriului său, având conștiința că deține controlul deplin asupra maselor. Prezentându-l pe Severian mulțimilor, acestea izbucnesc în urale, dar nu neapărat de bucurie că îl revăd pe episcopul Gabalei, ci pentru că le-o cere părintele lor. Era o nouă demonstrație pentru Severian care trebuia să accepte că nu va reuși niciodată să-i mobilizeze pe constantinopolitani așa cu o făcea Ioan Hrisostom.

Deși formal le cere păstoriților să-l reprimească pe Severian în comunitate, Sfântul Ioan accentuează că totuși acest lucru nu este lesne de făcut, reacția firească la vederea ierarhului sirian fiind una de tulburare și mânie și doar darul supranatural al păcii dumnezeiești poate stinge toate resentimentele care se nasc din astfel de situații. Cerându-le să lepede tulburarea („încetați, liniștiți-vă, controlați-vă sufletele, stăpâniți-vă mânia”), Sfântul Ioan o invocă subconștient, și dă de înțeles, deliberat sau involuntar, că Severian nu este un om de încredere, ci mai degrabă o amenințare pentru comunitate. Pentru Wendy Mayer cuvântarea nu acționează la nivel cognitiv pentru a slăbi ostilitatea auditoriului față de Severian, ci mai degrabă contribuie la conturarea ei²³.

Bucuria aparentă a deschiderii credincioșilor către episcopul Gabalei este permanent umbrită de gravitatea consecințelor inerente oricărui conflict de autoritate, precum și de vigilența cu care Sfântul Ioan trebuie de acum înainte să acționeze sau, mai bine zis, să se izoleze, dezamăgit profund de această experiență.

Plasându-se pe poziția de sol sau negociator, Gură de Aur pare că se detașează de conflict, disputa nu este între el și Severian, ci în ultimă instanță este vorba de o

²² Idem, „John Chrysostom as Crisis Manager: The years in Constantinople”, în: David C. Sim, Pauline Allen (ed.), *Ancient Jewish and Christian Texts as Crisis Management Literature: Thematic Studies from the Centre for Early Christian Studies*, T&T Clark, London, 2012, p. 142.

²³ Idem, „Severian and John on authority...”, p. 9.

contradicție între interesele episcopului din Gabala și nevoile comunității, iar Sfântul Ioan doar mijlocește împăcarea între poporul său și lupul-diavol pe care îl somează să redevină oaie supusă în turma cuvântătoare a Constantinopolului, asumându-și rolul de oaspete cuviincios, care își respectă gazdele și regulile casei pe care o vizitează.

În mod subit, determinat de înlănțuirea spontană a ideilor sau de omiterea unui pasaj din originalul grec, de la acțiunea pacificatoare a Bisericii care curmă orice tulburare se trece la supunerea față de capetele încoronate („se cuvine să ne supunem regelor, în special când ei înșiși se supun legilor bisericești”), invocându-se și aici un temei scripturistic (Tit 3.1). Supunerea are totuși un criteriu: credința monarhului și mai ales armonizarea voinței politice cu disciplina ecleziastică. Această referință poate fi văzută ca fundament pentru susținerea unei ascultări și mai mari față de reprezentanții autorității spirituale („Cu cât mai mult [trebuie să se supună] cârmuitorului religios și celui ce lucrează pentru Biserică?”). Dar în același timp, putem bănuși sau chiar forța o trimitere (post factum) la presiunile Eudoxiei de a-l reprimi în comuniune pe Severian. Stăruind asupra textului hrisostomic devine evident că rangul nu este suficient pentru a genera autoritatea în Biserică, ci trebuie îndeplinite și condițiile canonice. Iar pentru acest lucru este absolut necesar ca sacerdotul să „lucreze pentru Biserică” și nu în vederea îndeplinirii obiectivelor personale sau urmărirea unei agende proprii.

II

Omilia despre primirea lui Severian²⁴

Precum este necesar ca trupul să fie unit cu capul, la fel și Biserica [trebuie să fie unită] cu episcopul și poporul cu împăratul; și [precum] tulpina [este unită] cu rădăcinile, și râurile cu izvoarele, tot așa [sunt] și fiii cu tatăl și discipolii cu dascălul (Ior).

Dar acestea nu le adresăm iubirii voastre din exces, ci pentru că trebuie să spun anumite (lucruri) în prezența voastră, ca nimeni să nu fie tulburat, nici să nu se ivească vreo întrerupere a predicii noastre, ci ca să sporească în voi supunerea ucenicilor și să se vadă clar dragostea ce o purtați părintelui (vostru).

Împodobiți-mă, fiilor, și puneți-mi coroana ascultării voastre, faceți-mă să fiu socotit fericit în prezența tuturor și preaslăviți învățătura mea prin ascultarea voastră după îndemnul apostolului care spune: „Ascultați pe mai-marii voștri și vă supuneți lor, fiindcă ei priveghează pentru sufletele voastre, având să dea de ele seamă” [Evr 13.17].

²⁴ Traducere realizată după textul latin editat de J.-P. Migne în *PG* 52, 423-426.

Deci vă atrag atenția cu privire la acestea, ca nu (cumva) cineva să disprețuiască mustrarea noastră. Căci (și eu) sunt părinte, și este necesar ca să-i povățuiesc pe fii cu sfățuirea: precum firea cărnii [îndeplinește acest rol] în părinții trupești, acesta îl lucrează în noi harul Duhului. Sunt părinte (și eu), iar părintele se îngrijorează foarte mult pentru fiii săi, astfel încât sunt pregătit să-mi vărs sângele meu pentru voi. Și în aceasta nu am niciun merit. De fapt este legea apostolică și spune porunca Domnului „Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale” [In 10.11]. Dar și voi să faceți asemenea față de noi, pentru că pe de altă parte și voi sunteți legați prin dragostea spre noi. Căci ascultați-l și pe Pavel, care spune: „Salutați, zice el, pe Priscila și pe Acvila, împreună-lucrătorii mei în Hristos, care și-au pus grumazul lor pentru viața mea” [Rm 16.3-4].

Precum frumos lucru este ca păstorul să fie sacrificat pentru oi, astfel și invers frumos lucru este ca și oile să nu fie despărțite de păstor nici [chiar] de moarte. De fapt când ar fi nedespărțite de el, [oile] nu s-ar teme de lupul-diavol. Căci zidul dragostei este mai tare decât oțelul: „Frate ajutat de frate este ca o cetate tare și sigură” [Prov 18.19]. Dar pun acestea înainte pentru ca să ascultați cele pe care le spuneam cu toată dragostea și să nu înceapă vreunul dintre voi să se tulbure.

Vă vorbim despre ceea care este demn de vorbit în biserică și care este demn de ascultat cu bucurie. Vă vorbim vouă despre pace. Și astfel, ce este mai potrivit, decât ca arhiereul lui Dumnezeu să convingă poporul [cu privire la] pace? Nu este nicio contradicție, iar unde misiunea (este) sfântă, [acolo] este primit și solul. Vă vorbim despre pacea, pentru care Fiul lui Dumnezeu s-a pogorât pe pământ, ca să împace prin sângele [Său], nu doar cele ce sunt pe pământ, ci și pe cele din cer și să unească cele pământești cu cele cerești. Vă vorbim despre pacea, pentru care Fiul lui Dumnezeu a pățimit, pentru care a fost răstignit și îngropat, ca să ne lase nouă în urmă toată bogăția moștenirii [Sale], și ca și cum ne-a dat zidul Bisericii, pe care a așezat-o pavază împotriva diavolului, pe care a dat-o ca sabie împotriva demonilor, pe care a așezat-o ca port prea liniștit celor credincioși, pe care ne-a dat-o ca ispășire înaintea lui Dumnezeu, pe care ne-a încredințat-o ca iertare a greșelilor; pentru aceasta deci am fost trimis la voi (în calitate de) sol.

Nu mă faceți să mă rușinez, nu discreditați misiunea mea, vă rog să vă liniștiți. Cu puțin înainte s-au petrecut multe întâmplări dureroase în Biserică, mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, dar nu laud tulburările, [iar] certurile nu le prețuiesc. Ci să lăsăm de-o parte acum acestea; încetați, liniștiți-vă, controlați-vă sufletele, stăpâniți-vă mânia; acum aceasta este de ajuns și Biserica va lucra pentru ca tulburarea să se sfârșească și să se oprească. De fapt se cuvine să ne supunem regilor, în special când ei înșiși se supun legilor bisericesti. [Căci] spune și apostolul: „să se supună stăpânilor și dregătorilor” [Tit 3.1]. Cu cât mai mult (trebuie să se supună) cârmuitorului religios și celui ce lucrează pentru Biserică?

Omilia Sfântului Ioan Gură de Aur Despre reprimirea lui Severian

Deci dacă am pregătit sufletele voastre ca să fie primită solia mea, primiți-l pe fratele nostru episcopul Severian.

[Probabil în acest moment Severian este arătat mulțimilor care reacționează cu urale]

Sunt recunoscător pentru faptul că predica mea este acompaniată de laude. Mi-ați dat roada ascultării. Acum mă bucur că am sădit sămânța cea bună. Iată, îndată voi culege și snopii de grâne. Să vă răsplătească Domnul cu răsplata bunătății și cu plata ascultării. De fapt acum i-ați oferit lui Dumnezeu adevărata ofrandă a păcii, pentru că nimeni nu a fost tulburat când a auzit acest nume [al lui Severian], ci cu dragoste îl primiți; la fel [când] l-am rostit în predică, ați izgonit toată mânia din suflet. Deci primiți-l pe el cu toată inima, cu brațele deschise. Dacă s-a petrecut ceva supărător, lăsați-l de-o parte, pentru că în timpul păcii nu există amintirea neînțelegerilor, ca să fie bucurie în cer, bucurie pe pământ, fericire și veselie duhovnicească în Biserica lui Dumnezeu.

Și cu privire la restul să ne rugăm ca Dumnezeu să afle Biserica vrednică de a o păzi netulburată²⁵, dăruindu-ne pace statornică și necurmată în Hristos Iisus, Domnul nostru, a căruia este slava împreună cu Dumnezeu-Tatăl și împreună cu Duhul Sfânt în vecii vecilor. Amin.

²⁵ Pacificam – lit. în pace, pașnică.